

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Lublinie**

Lublin, dnia 13 marca 2011 r.

**Pani
Genowefa Tokarska**

Wojewoda Lubelski

LLU-4101-02-01-2011

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli – Delegatura w Lublinie skontrolowała w Lubelskim Urzędzie Wojewódzkim w Lublinie (zwanym dalej LUW) udzielanie pomocy poszkodowanym w wyniku powodzi występujących w 2010 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 15 marca 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli, pozytywna ocenia wykonywanie zadań w kontrolowanym zakresie, pomimo uchybień, niemających istotnego wpływu dla kontrolowanej działalności.

Formułując ocenę pozytywną, NIK uwzględniła w szczególności:

- sprawność działań Wojewody Lubelskiego w warunkach powodzi, w tym przekazywanie gminom niezbędnych informacji oraz gromadzenie danych w celu zinventaryzowania strat, ich szacowania, a także ustalenia zakresu i wielkości udzielenia pomocy poszkodowanym,
- przestrzeganie obowiązujących zasad i trybu pozyskiwania, rozdziału, monitorowania realizacji zadań oraz rozliczania środków pomocowych przeznaczonych dla powodzi, tj. dotacji celowych z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej,
- prawidłowe wypełnianie obowiązków w zakresie nadzoru i kontroli nad wykorzystaniem przez gminy przyznaných środków budżetowych.

W ocenie NIK, Wojewoda Lubelski podjął prawidłowe działania, dotyczące pomocy poszkodowanym, poprzez niezwłoczne przekazanie gminom informacji o wdrożonych formach pomocy państwa na rzecz powodzi, w tym zasadach ubiegania się o środki finansowe na wypłatę zasiłków celowych i trybie postępowania. Informacje te, łącznie

z wyjaśnieniami Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji (MSWiA) kierowano do gmin dotkniętych powodzią sukcesywnie od miesiąca maja do grudnia 2010 r. Prawidłowe były działania służb Wojewody Lubelskiego w zakresie gromadzenia i analizy danych, dotyczących szkód powodziowych. Na podstawie korespondencji i wniosków gmin o dotacje działania te umożliwiły zbilansowanie skali potrzeb oraz przekazanie gminom dotkniętym powodzią środków na zaspokojenie niezbędnych potrzeb bytowych mieszkańców, tj. wypłat zasiłków celowych do 6 tys. zł. Umożliwiły także dalsze wsparcie finansowe gmin, tj. przekazanie dotacji na wypłatę zasiłków celowych, dotyczących remontów (odbudowy) budynków i lokali mieszkalnych (w kwotach do 20, 100 oraz 300 tys. zł).

Zgodnie z dyspozycjami określonymi pismami z dnia 27.05.2010 r. MSWiA i Ministerstwa Infrastruktury (MI) z 26.05.2010 r., powołano rzeczoznawców do szacowania szkód w budynkach i lokalach mieszkalnych w związku z wypłatami zasiłków celowych na ich remonty lub odbudowę. Właściwie realizowano także zadania określone przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z 13 lipca 2010 r. *w sprawie szczegółowych warunków realizacji programu pomocy dla rodzin rolniczych, w których gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej powstały szkody spowodowane przez powódź, obsunięcie się ziemi lub huragan w 2010 r.*² oraz przepisami § 6 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 stycznia 2009 r. *w sprawie realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa*³. Wojewoda Lubelski powołała stosowne komisje do szacowania szkód, które sporządziły łącznie 4.027 protokółów, w tym 1.258 w gminie Wilków.

W okresie od maja do grudnia 2010 r. siedem gmin dotkniętych powodzią (Annopol, Kazimierz Dolny, Janowiec, Puławy, Józefów n/Wisłą, Łaziska, Wilków) złożyło łącznie 108 wniosków o dotacje celowe (§ 2010 na sumę 83.108,3 tys. zł), z której najwięcej dotyczyło zasiłków na remont (odbudowę) budynków mieszkalnych (47.767,1 tys. zł) oraz zasiłków na zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych (21.549,2 tys. zł). Ponadto gminy złożyły 10 wniosków o dotacje (§ 2030 na sumę 3.032,0 tys. zł) w tym wypłatę zasiłków powodziowych na cele edukacyjne (962,0 tys. zł) oraz sfinansowanie kosztów wynajmu kontenerów i mieszkań (2.070,0 tys. zł). Wnioski gmin, dotyczące dotacji na wypłatę zasiłków celowych na remont (odbudowę) budynków mieszkalnych, spełniały wymagania określone przez MSWiA

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Dz. U. Nr 132, poz. 889

³ Dz. U. z 2009 r. Nr 22 poz. 121 ze zm.

(sporządzone zostały według sołectw z opisem szkód i zawierały potwierdzenie sołtysów wsi). Wnioski te służby Wojewody Lubelskiego (głównie Wydział Polityki Społecznej) weryfikowały sprawnie i prawidłowo, niezwłocznie kierując na tej podstawie zapotrzebowanie na środki finansowe do właściwych ministrów.

Do gmin sukcesywnie kierowano informacje o kwotach przyznanych środków a także decyzje Wojewody Lubelskiego w tej sprawie. Dotacje celowe przekazane gminom (łącznie 85.381,1 tys. zł) odpowiadały ich potrzebom, a stosowany tryb postępowania w zakresie pozyskiwania i rozdziału środków nie powodował opóźnień i zapewnił finansowanie zadań przez gminy dotknięte powodzią. Nie wykorzystwały one w pełnej wysokości przekazanych środków finansowych. Zwłaszcza gmina Wilków, która nie wykorzystwała środków przekazanych na realizację programu pomocy dla rodzin rolniczych, w których gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej stwierdzono szkody spowodowane przez powódź w 2010 r. Z przekazanej z budżetu województwa kwoty 3.818,5 tys. zł, przeznaczonej na pomoc rodzinom rolniczym, gminy wykorzystwały tylko 2.707,8 tys. zł, obejmując pomocą 1.567 osób. Niewykorzystane środki (1.110,6 tys. zł) gminy zwróciły do budżetu Wojewody Lubelskiego, w tym gmina Wilków całość dotacji (987,0 tys. zł).

Przekazane gminom w 2010 r. dotacje celowe dotyczyły głównie zasiłków:

- do 6 tys. zł na zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych (12.055,3 tys. zł),
- do 20 tys. zł na remont (odbudowę) budynków mieszkalnych bez wyceny kosztorysowej (10.427,2 tys. zł),
- do 100 tys. zł na remont (odbudowę) budynków mieszkalnych po wycenie kosztorysowej (54.998,0 tys. zł).

W pozostałej części dotacje przekazane gminom wiązały się z zasiłkami na wsparcie rodzin rolniczych (3.818,5 tys. zł), sfinansowaniem kosztów wynajmu kontenerów lub lokali mieszkalnych (1.788,8 tys. zł) a także zasiłków na cele edukacyjne (962,0 tys. zł)

oraz sfinansowanie kosztów oszacowania szkód w budynkach i lokalach mieszkalnych (673,2 tys. zł). Spośród 1597 budynków zniszczonych w wyniku powodzi, do końca 2010 r.

z udziałem środków budżetu państwa odbudowano całkowicie 501. W trakcie remontu pozostawało ogółem 1096 budynków mieszkalnych, w tym w gminie Annopol – 2 oraz gminie Wilków – 1055. Zapewnione zostały potrzeby lokalowe poszkodowanych w formie mieszkań (dla 405 rodzin) oraz kontenerów (30 rodzin), jednak po dniu 31.12.2010 r. nadal 94 rodziny nie korzystały z własnych budynków, zamieszkując w lokalach zastępczych.

Prawidłowo przebiegała współpraca służb Wojewody Lubelskiego z Wojewódzkim Sztabem Wojskowym w zakresie organizacji i logistyki udzielania pomocy rzeczowej, z rezerw wojskowych osobom poszkodowanych w wyniku powodzi.

W ramach nadzoru nad sposobem wykorzystania przekazanych gminom dotacji celowych na usuwanie skutków powodzi wyznaczony przez Wojewodę zespół przeprowadził wizytację uszkodzonych budynków mieszkalnych na terenie gminy Wilków, sporządzając raport o zaawansowaniu remontów i odbudowie budynków mieszkalnych zniszczonych wskutek powodzi. Przeprowadzono także dwie kontrole ośrodków pomocy społecznej (w Annopolu i Józefowie n/Wisłą) w którym skontrolowano odpowiednio 40 i 37 akt świadczeniodawców. Dotyczyły one przyznawania zasiłków celowych na remont (odbudowę) budynków i lokali mieszkalnych, tj. dokumentacji stanowiącej podstawę do wydania decyzji administracyjnej w sprawie pomocy, oraz sposobu dokumentowania wywiadów środowiskowych i terminowości załatwiania spraw. Do czasu zakończenia kontroli NIK, nie zostały one jednak ostatecznie zakończone.

Gminy, którym przekazano zostały dotacje celowe złożyły rozliczenia, dotyczące zrealizowanych zadań. Niewykorzystane przez gminy części dotacji na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej zostały zwrócone w kwocie łącznej 2.537,8 tys. zł, którą w dniu 15.02.2011 r. odprowadzono na rachunek Ministerstwa Finansów.

Stwierdzone uchybienie dotyczyło znikomej ilości kontroli, w zakresie udzielania przez gminne ośrodki pomocy społecznej zasiłków celowych dla osób poszkodowanych w wyniku powodzi, a w szczególności na cele remontowe. W 2010 r. przeprowadzono wizytację budynków mieszkalnych, uszkodzonych w wyniku powodzi, a do końca lutego 2011 r. podjęto zaledwie dwie kontrole w gminnych ośrodkach pomocy społecznej (niezakończone do 4.03.2010 r.), pomimo, iż do 31.12.2010 r. wyremontowano 501 budynków mieszkalnych. W kontrolach tych badano głównie stronę formalno-prawną postępowań administracyjnych.

Nie realizowano natomiast kontroli legalności i rzetelności dokumentowania wydatków związanych z rozliczaniem zasiłków na remont (odbudowę) budynków i lokali mieszkalnych, a przede wszystkim w gminie Wilków, która zgłosiła najwyższe potrzeby finansowe (77,0 %).

Przedstawiając powyższe uwagi i oceny, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Podjęcie kontroli legalności udzielenia i rzetelności rozliczenia finansowego zasiłków celowych na remonty (odbudowę) budynków i lokali mieszkalnych.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Panią Dyrektora w terminie 14 dni od daty otrzymania

niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosku lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Pani prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Lublinie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartego w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.